

Samen bouwen aan het eiland

#leefbaar
#schouwenduiveland
van en voor alle inwoners

**leef
baar**
SCHOUWEN
DUIVELAND

Voorwoord

Samen bouwen!

Schouwen-Duiveland heeft in alle kernen kwalitatief goede, passende en robuuste voorzieningen die we voor jou bereikbaar en toegankelijk houden. Er is kwalitatief goed onderwijs passend bij de schaal en de economie van ons eiland. Om dit ook in de toekomst te kunnen waarmaken bouwen we de komende jaren verdeeld over alle kernen 1.000 woningen. Kinderen krijgen op ons eiland alle kansen om zich te ontwikkelen en groeien veilig en gezond op. Op ons eiland telt iedereen mee én doet ook iedereen mee. Als je hulp nodig hebt dan zorgen we voor passende zorg en ondersteuning waarbij we je zo lang mogelijk zelf de regie laten houden. We zorgen ervoor dat er verspreid over het eiland voldoende woon-zorgvoorzieningen zijn, zodat je ook als je niet (meer) zelfstandig en veilig thuis kunt wonen toch zo dicht mogelijk bij je eigen vertrouwde kern kunt blijven wonen.

Trots presenteer ik daarom ons verkiezingsprogramma, onze belofte aan jou als kiezer voor de komende 4 jaar. Ook de komende raadsperiode komen wij weer naar je toe om van jou persoonlijk te horen wat er speelt in je stad, wijk of dorp en waarbij je eventueel onze uitleg, hulp of ondersteuning nodig hebt! Samen met mijn fractie, maar zeker ook in goede samenwerking met alle andere partijen in de raad vertegenwoordigen we het belang van jou als inwoner in ons gemeentebestuur.

Ik ben trots dat ik op zo'n prachtig eiland mag wonen. Samen gaan we bouwen aan de toekomst van ons eiland!

Robbert Lieveense
Lijsttrekker Leefbaar Schouwen-Duiveland

Speerpunten

1. Wonen

We bouwen de komende jaren 1.000 nieuwe woningen. Dan zijn er voldoende woningen voor ons allemaal én kunnen zich daarnaast nieuwe gezinnen op ons eiland vestigen. Dat is nodig zodat er ook genoeg mensen zijn om op ons eiland te werken in onze bedrijven en in de zorg.

2. Recreatie

In het belang van de leefbaarheid voor ons als eilanders moet er een goede balans zijn tussen inwoners en toeristen. We handhaven daarom de stop op nieuwvestiging van recreatiebedrijven en zetten in op kwaliteitsverbetering bij de bestaande bedrijven.

3. Stads- en dorpsvisies

We gaan door met de kwaliteitsslag die we maken in al onze kernen en zetten daar het instrument Stads- en dorpsvisies voor in. De stads-, dorps- en wijkraden treden daarbij op als schakel tussen inwoners en gemeente. Ze weten als geen ander wat er leeft en speelt in de kern. De gemeente ondersteunt dit proces met menskracht en geld.

4. Jeugd en Jongvolwassenen

De jeugd is onze toekomst. Goed en passend onderwijs in eigentijdse gebouwen is dan ook belangrijk. We stimuleren een gezonde levensstijl, dat betekent voldoende sport, beweging en gezonde voeding. We betrekken de jongeren van ons eiland actief, doelgericht en op projectbasis bij vraagstukken die hen raken. Jongeren die met haalbare initiatieven komen helpen we bij het realiseren van hun plannen.

5. Senioren

Onze oudere inwoners zijn zo lang mogelijk zelfredzaam in hun eigen leefomgeving. Waar nodig ondersteunen we hen om mee te blijven doen in de samenleving, bijvoorbeeld als vrijwilliger. We streven naar een dementievriendelijke samenleving. Bereikbaarheid van passende voorzieningen op het gebied van ontmoeting, welzijn én zorg is daarbij van groot belang. Ook als thuis geen thuis meer is moeten onze oudere inwoners gewoon op ons eiland kunnen blijven wonen. Zo dicht mogelijk bij hun eigen kern.

6. Lokale ondernemers

Wees loyaal, Koop lokaal! Waar mogelijk koopt de gemeente producten en diensten lokaal in. Bij aanbestedingen raadplegen we eerst de lokale ondernemers. Er moet een digitaal loket komen voor ondernemers waar zij terecht kunnen met al hun vragen. (suggestie: ondernemersloket@schouwen-duiveland.nl).

7. Dorpshuizen en gemeenschapshuizen

Dorpshuizen en gemeenschapshuizen zijn het hart van onze samenleving. Zonder ontmoeting geen leefbaarheid, dus iedere kern verdient zijn eigen ontmoetingsplek. Met name in de kleinere kernen waar verder weinig tot geen voorzieningen zijn proberen we zoveel mogelijk voorzieningen en diensten onder te brengen in de dorpshuizen.

8. Groenonderhoud

Het groenonderhoud in onze kernen moet beter. Inwoners kunnen meldingen over het groenonderhoud doen via de 'BuitenBeter App' en de Servicelijn. Iedere kern heeft een 'eigen' buitendienstmedewerker van de gemeente die bij meldingen ter plaatse samen met de melder kijkt hoe het kan worden opgelost.

9. Werken en economie

De voor de economie van ons eiland belangrijke sectoren draaien op vakmensen. Wij maken ons sterk voor goede scholing en passende huisvesting, zodat onze ondernemers ook in de toekomst voldoende vakmensen kunnen vinden en binden aan hun bedrijf en ons eiland.

10. Landbouw en visserij

Onze agrariërs en vissers staan voor grote uitdagingen en noodzakelijke vernieuwingen in hun bedrijfsvoering. Als gemeente steunen wij hen daarbij zoveel mogelijk. De beschikbaarheid van voldoende zoet water is daar een belangrijk onderdeel van. Wij zijn als gemeente hun partner in de lobby voor hun belangen en initiatieven naar andere overheden toe.

11. Cultuur

Cultuur bindt en verbindt ons. Door middel van cultuur leren we ons eiland en de geschiedenis van ons eiland beter kennen en waarderen. Cultuur is belangrijk voor de identiteit van Schouwen-Duiveland. Daarom stimuleren en steunen wij culturele initiatieven op ons eiland.

12. Veiligheid en Handhaving

We zetten de ingezette professionalisering van de handhaving door en blijven streven naar een volwaardige 'gemeentepolitie'. Dat is in het belang van de veiligheid, de veiligheidsbeleving en de leefbaarheid van ons eiland.

13. Verkeersveiligheid

De verkeersveiligheid in onze kernen moet beter. Daar investeren we bij voorkeur in binnen het proces stads- en dorpsvisies.

14. Bereikbaarheid

Een goede bereikbaarheid van ons eiland en op ons eiland is in het belang van onze leefbaarheid en de economie. De doorstroming via de N59 en de N57 moet beter, met name rondom Zierikzee. Om bereikbaarheid van onze voorzieningen vanuit alle kernen te garanderen hebben we niet genoeg aan het provinciale openbaar vervoer. We vullen dat aan met een aansluitend fijnmazig en milieuvriendelijk netwerk van lokaal na-vervoer.

15. Kernenergie

Wij zien in vernieuwende vormen van kernenergie een (deel) oplossing voor zowel het energievraagstuk als voor het klimaat- en het milieuprobleem en zijn daarom vóór een tweede kerncentrale bij Borsele.

16. Raadplegen inwoners

Inwoners moeten vanaf het begin betrokken worden bij belangrijke ontwikkelingen in hun omgeving. Hun inbreng wordt meegenomen in de planvorming en de besluitvorming.

17. De gemeente is er voor de inwoners en niet andersom!

Wij willen dat inwoners snel en effectief ondersteund worden als zij met vragen of plannen naar de gemeente komen.

Inleiding

Duidelijk, helder en herkenbaar!

Leefbaar Schouwen-Duiveland is een lokale partij zonder enige binding met een provinciale of landelijke partij. Dat heeft als voordeel dat we niet gebonden zijn aan landelijke standpunten en ons volledig kunnen richten op wat er leeft en speelt op ons eigen eiland. We staan middenin de eilandelijke samenleving. De meningen van inwoners en ondernemers spelen bij onze besluitvorming een belangrijke rol. We benaderen alles met gezond verstand en laten ons in onze keuzes leiden door duidelijkheid, menselijkheid en realisme. We willen vooral geen luchtkastelen bouwen, maar praktisch uitvoering geven aan haalbare en betaalbare plannen die passen bij de aard en de omvang van onze gemeente.

Samen bouwen!

De gemeente is er voor de inwoners en niet andersom!

Wonen

Wonen naar wens

- We streven ernaar om in de periode tot 2040 te groeien naar 37.500 inwoners. Dat is nodig om te zorgen dat we ook in de toekomst ons voorzieningenniveau op peil kunnen houden, dat onze bedrijven voldoende medewerkers kunnen vinden en binden én om te zorgen dat er ook in de toekomst voldoende vrijwilligers zijn. Om dat te bereiken realiseren we de komende jaren 1.000 nieuwe woningen (extra woontitels) verdeeld over al onze kernen. We monitoren de voortgang van deze woningbouwopgave, zodat we zo nodig bij kunnen sturen;

Serooskerke	7 woningen
Noordwelle	9 woningen
Sirjansland	9 woningen
Ellemeet	9 woningen
Ouwerkerk	15 woningen
Zonnemaire	20 woningen
Noordgouwe	21 woningen
Dreischor	25 woningen
Kerkwerve	26 woningen
Brouwershaven	33 woningen
Scharendijke	33 woningen
Renesse	39 woningen
Oosterland	58 woningen
Nieuwerkerk	71 woningen
Bruinisse	98 woningen
Burgh-Haamstede	112 woningen
Zierikzee	415 woningen
(reeds gepland aantal)	415 woningen (reeds gepland aantal)
Totaal	1.000 woningen

- De extra te realiseren woningen zijn betaalbaar en levensloopbestendig of eenvoudig levensloopbestendig te maken. Daardoor zijn ze geschikt voor meerdere doelgroepen, van starter en gezin tot senioren en mensen met een beperking. Zo realiseren we zowel instroom als doorstroom op de woningmarkt;
- In alle kernen moet gebouwd kunnen worden, maar we willen ook het authentieke karakter van de verschillende kernen behouden;
- Om de kernen te versterken vindt nieuwbouw bij voorkeur plaats binnen de bebouwde kom van de kernen (inbreiding), bij voorkeur op structuurversterkende plekken. Daarbij wordt nadrukkelijk ook gekeken naar leegstaande gebouwen zoals bijvoorbeeld schoolgebouwen. Als inbreiding onvoldoende oplevert dan vindt uitbreiding plaats aan de rand van de kern. Per kern worden de mogelijkheden voor woningbouw in kaart gebracht en vastgelegd in kernfiches. In het buitengebied worden slechts in uitzonderlijke gevallen woningen toegevoegd (bestaande regelingen voor agrarische bedrijven uitgezonderd);
- We faciliteren innovatieve woonvormen en kijken daarbij ook naar combinatie-wonen, dit zijn flexibele (tijdelijke) woonvormen waarbinnen meerdere doelgroepen samen wonen en woonvormen voor inwoners met dementie. Denk daarbij bijvoorbeeld aan senioren en jongeren of aan statushouders en jongeren. Waar mogelijk maken we gebruik van (rijks)subsidies om onze woningbouwdoelen te bereiken;
- Voor de doelgroep inwoners met dementie zijn voldoende passende woonvormen nodig met goede ondersteuning en zorg op maat, waar inwoners met dementie tijdig naar toe willen verhuizen. We gebruiken hiervoor de Wijzer 'wonen met dementie' (Wonen met dementie Alzheimerstichting)
- We houden als gemeente zelf de regie op de woningbouw door een actief grondbeleid te voeren. We gebruiken daarvoor grondposities die we al in bezit hebben en verwerven hiervoor zo nodig ook nieuwe grondposities. We werken daarbij samen met Zeeuwsland en (lokale) marktpartijen. De stads-, dorps- en wijkraden betrekken we bij het zoeken naar geschikte locaties én indien nodig ook om de verbindende schakel te zijn met de betrokken grondeigenaren. Een logisch moment daarvoor is als er door de gemeente in samenwerking met de dorpsraad en Zeeuwsland gewerkt wordt aan het kernfiche van de betreffende kern. We starten in Bruinisse op de locatie van het voormalige voetbalveld met een experiment om versneld een woonwijk te realiseren;

- Het op ons initiatief tot stand gekomen experiment 'Tiny Houses' in Renesse is een succes. We breiden het aantal Tiny Houses in Renesse dan ook uit en starten ook in andere kernen projecten voor flexibele (tijdelijke) woningen op. Dat doen we uiteraard in goed overleg met de inwoners en ondernemers van de betreffende kern. Deze flexibele woningen tellen niet mee in de woningvoorraad en komen dus bovenop de eerder genoemde 1.000 woningen;
- We faciliteren binnen de wettelijke mogelijkheden met voorrang de woonwensen van onze eigen inwoners. Daarnaast faciliteren we mensen die zich hier permanent willen vestigen om hier te wonen, werken, leven en actief deel uit te maken van onze lokale samenleving (economische en/of sociale binding). De doelgroepen jongeren en jonge gezinnen hebben daarbij speciale aandacht nodig omdat zij in de huidige woningmarkt buiten de boot vallen;
- We verruimen de starterslening zodat meer inwoners er gebruik van kunnen maken. Daarnaast onderzoeken we welke andere instrumenten we in kunnen zetten om de woonwensen van onze inwoners te verwezenlijken. Daaronder instrumenten die de betaalbaarheid van koopwoningen ook na de eerste koop borgen (naar voorbeeld van de 'kopen naar wens' constructie). We zetten alle geschikte instrumenten ook daadwerkelijk in;
- We voeren de verzilverlening in om senioren met een eigen woning die het niet zelf kunnen bekostigen toch de mogelijkheid te bieden om hun woning levensloop-bestendig(er) en energievriendelijker te maken;
- We voldoen aan onze wettelijke taakstelling huisvesting statushouders en investeren in het goed integreren van deze inwoners in onze samenleving. Verzoeken voor een groot- of kleinschalig asielzoekerscentrum (AZC) wijzen we af;
- We maken een kwaliteitsslag in al onze kernen en zetten daar het instrument Stads- en dorpsvisies voor in. Kleinere kernen kunnen met eenvoudigere plannen die kwaliteitsslag maken. De gemeente treedt hierin ondersteunend, faciliterend en eventueel regisserend op;
- Iemand die in ons buitengebied gaat wonen accepteert daarmee dat er in zijn directe omgeving agrarische bedrijvigheid plaatsvindt. Het kan en mag niet zo zijn dat agrarische ondernemers beperkt worden in hun bedrijfsvoering door het feit dat er in de nabije omgeving gewoond wordt;

- Verkeersveiligheid is belangrijk. In een aantal van onze kernen loopt er nog een doorgaande weg dwars door de kern waarop vaak veel te hard gereden wordt, met alle gevolgen van dien. Dat moet aangepakt worden! Dat kan door het preventief attenderen van weggebruikers op hun snelheid met smileys en door gericht verkeersonderzoek te doen op plaatsen die gevaarlijk zijn of waar te hard wordt gereden. Zo nodig worden er aanpassingen gedaan aan de weg om hard rijden tegen te gaan en de veiligheid te verbeteren. We zetten er voor iedere kern op in dat de doorgaande weg eruit gehaald wordt. Daarbij mogen eigen verantwoordelijkheid en gezond verstand niet uit het oog verloren worden;
- Op verschillende plaatsen in onze gemeente worden wegen door zowel fietsers als zwaar (landbouw) verkeer gebruikt. Dat komt de verkeersveiligheid niet ten goede. Deze verkeersstromen moeten daar waar mogelijk van elkaar gescheiden worden. Daar waar dat niet kan moeten we extra alert zijn op de verkeersveiligheid;
- Vanuit vrijwel al onze kernen wordt aangegeven dat verkeersveiligheid en parkeren een probleem vormen, dat moet worden aangepakt. Wat daar voor nodig is zal van kern tot kern verschillen. Waar mogelijk doen we dat binnen het proces van stads- en dorpsvisies;
- De bereikbaarheid van- en op ons eiland via de toegangswegen N57/N59 moet verbeterd worden. Dat kan bijvoorbeeld door het vervangen van het grote kruispunt op de N59 bij Nieuwerkerk door een rotonde, dit moet zorgvuldig onderzocht worden in goed overleg met de dorpsraad Nieuwerkerk. Dit zijn niet onze wegen, we gaan er dus niet zelf over maar we zullen blijven lobbyen om het Rijk op dit dossier in beweging te krijgen;
- Alle kernen op ons eiland moeten goed bereikbaar zijn. Dat lukt niet met alleen het openbaar vervoer dat onder de verantwoordelijkheid van de provincie valt. Daarom zetten we als gemeente in op mobiliteitshubs op een aantal (centrale) plekken op ons eiland. Vanaf die hubs moeten op het openbaar vervoer aansluitende, slimme en milieuvriendelijke vormen van lokaal vervoer ingezet worden naar alle kernen toe;

- We evalueren het nieuwe parkeerbeleid voor Zierikzee na 2022 en betrekken daarbij de vraag of de tweede bewonersvergunning weer opnieuw moet worden ingevoerd. Vooruitlopend op de evaluatie van het parkeerbeleid moet met spoed het parkeerterrein aan de Hoofdpoortstraat worden uitgebreid voor vergunninghouders. Ook worden er met spoed aan de noordrand van de stad extra vergunninghouders plaatsen gerealiseerd;
- Bij het herstructureren van parkeerterreinen of het aanleggen van nieuwe parkeerterreinen worden ook faciliteiten aangelegd om elektrische auto's en andere elektrisch aangedreven vervoermiddelen met duurzame energie op te laden. We onderzoeken de mogelijkheden om dubbeldeks parkeren mogelijk te maken, waarbij het tweede dek tevens werkt als zonnepaneel. Dit tweede dek is bestemd voor vergunninghoudersparkeren buiten kantoortijden. Zo creëren we extra parkeerruimte waar die schaars is en faciliteren we het opladen van elektrische auto's;
- In de woonwijken ten oosten en ten westen van het centrum van Renesse waarvoor bewonersvergunningen gelden is veel overlast van recreatieverkeer. We starten een experiment om dit op te lossen door deze wijken af te sluiten met palen die zodanig zijn geautomatiseerd dat inwoners van de wijk op basis van kentekenregistratie de wijk in kunnen. Bewoners van de wijk kunnen hun bezoekers aanmelden zodat ook zij eenmalig de wijk in kunnen. Bezoekers aanmelden kan via de gebruiksvriendelijke app die ook voor het parkeervignet wordt ingevoerd. Diegenen die niet met een app kunnen werken, kunnen hun bezoekers telefonisch aanmelden;
- Op ons initiatief is er een parkeervignet voor inwoners ingevoerd zodat zij gecompenseerd worden voor de hogere parkeertarieven. Dit vignet moet gebruiksvriendelijker gemaakt worden dan het nu is. Wij denken daarbij aan een app, maar staan open voor andere oplossingen.

Goed en realistisch voorzieningenniveau

- Om onze jongeren aan Schouwen-Duiveland te binden moeten we zorgen dat er voldoende voorzieningen zijn, specifiek voor jongeren. Daarbij valt te denken aan speel- en beweegtuinten en sport- en cultuurvoorzieningen. Belangrijkste is dat wij het vooral niet voor hen in moeten willen vullen. We moeten wél met jongeren praten en op basis van goede plannen faciliteren waar volgens hen behoefte aan is;
- School is veel meer dan een plek waar educatie gegeven wordt. School is ook de plek waar kinderen hun talenten ontdekken en ontwikkelen, hun eigen persoonlijkheid ontwikkelen, leren met leeftijdsgenootjes om te gaan en waar ze sociaal weerbaar worden. De Onderwijsraad geeft aan dat op kleine scholen de kwaliteit onder druk kan komen te staan, wat nog eens wordt versterkt door toename van het lerarentekort. De kwaliteit van onderwijs van onze scholen is voor ons heel belangrijk;
- We leven in een wereld waar ontwikkelingen steeds sneller gaan. In alle sectoren van onze economie wordt volop geïnnoveerd. Het is dan ook belangrijk dat onze 'vak-kanjers' gestimuleerd worden om zich te blijven ontwikkelen: 'een leven lang leren'. Meer dan de helft van de leerlingen op het Voorbereidend Middelbaar Beroeps Onderwijs (VMBO) kiest een vakgericht profiel dat past bij de voor ons eiland zo belangrijke sectoren. Dat moeten we koesteren, want de economie van ons eiland draait voornamelijk op vakmensen;
- Wij vinden een warme overdracht van voortgezet onderwijs (VMBO) naar het Middelbaar Beroeps Onderwijs (MBO) belangrijk. Het MBO moet aansluiten op de lokale arbeidsmarkt. Daarom is op ons initiatief de pilot 'Hospitality Hub' gestart. Het Pieter Zeeman Lyceum, SCALDA en het lokale bedrijfsleven werken in deze pilot samen om onze jongeren op ons eigen eiland een volwaardige MBO niveau 2 Horeca, Recreatie of Toerisme opleiding te laten volgen. Zo is de kans groter dat ze ook na het behalen van hun diploma op ons eiland blijven wonen, werken en recreëren. Als deze pilot geëvalueerd is en succesvol blijkt zullen we dit concept uitrollen naar andere sectoren, zoals de sectoren Zorg en Welzijn, Bouwen en techniek en Kunst en Cultuur;
- Ook de doorstroom van HAVO en MBO naar het (liefst Zeeuwse) HBO moet beter gestimuleerd worden. Dit sluit ook goed aan bij de positionering van Pontes als het Pieter Zeeman Lyceum. Daarbij richten we ons met name op de sectoren die we als eiland nodig hebben en waar HBO Zeeland goed in is: Water en watermanagement, hospitality en economie;

- Een gezonde levensstijl is belangrijk voor alle inwoners en daar is sport en bewegen een belangrijk onderdeel van. Sportverenigingen, scholen en buitenschoolse opvang werken nauw samen om de schoolgaande jeugd zoveel mogelijk te laten bewegen. Dit kan ook met hulp van de buurtsportcoaches. Door actief contact te leggen met de sportverenigingen en de scoutinggroepen op het eiland kunnen we een groot deel van de jeugd (indirect) bereiken. We stimuleren jongeren om aan minimaal één sport te doen of op een andere manier voldoende te bewegen. Ons streven daarbij is dat al onze jongeren aan sport en/of beweging doen;
- Via Vitaal Schouwen-Duiveland investeren we in gezond gedrag, leefstijlkunde, lesprogramma's van primair en voortgezet onderwijs, vitaliteitsmanagement van bedrijven en het stimuleren van sport- en beweegaanbod voor ouderen. Sport moet ook toegankelijk zijn voor mensen met een beperking. Hierdoor houden we onze inwoners in beweging en gezond. Hierbij kan ook worden samengewerkt met de plaatselijke sportverenigingen, immers sport "verbindt";
- Wij zijn vóór het realiseren van 'beweegtuinten' (bijvoorbeeld calisthenicsparken) in onze kernen en zien deze als integraal onderdeel van de stads- en dorpsvisies;
- Als sportverenigingen zelf besluiten om te clusteren en/of fuseren dan wordt dat vanuit de gemeente ondersteund;
- Onze voorzieningen moeten goed bereikbaar zijn voor al onze inwoners. Dat betekent dat we niet alleen focussen op het voorzieningenniveau in onze kernen, maar ook verantwoordelijkheid nemen voor het vervoer naar die voorzieningen toe. Jongeren hebben veelal nog geen rijbewijs en zijn afhankelijk van fiets of openbaar vervoer en ook voor ouderen is eigen vervoer lang niet altijd vanzelfsprekend. De gemeente heeft daarin een verantwoordelijkheid. We zoeken daarbij naar slimme combinaties met bijvoorbeeld het op ons initiatief op te zetten gratis schoolvervoer;
- Ons eiland is te klein om alle voorzieningen die voor jongeren interessant zijn in stand te kunnen houden. Daarom zetten we in op een goede openbaarvervoerbinding van ons eiland naar openbaarvervoerknooppunten buiten ons eiland zoals Goes, Middelburg, Vlissingen, Rotterdam en Roosendaal;

- We vormen onze basisscholen om tot Brede Scholen (Integrale Kind Centra plus). In een Brede School worden meerdere voorzieningen rondom het kind onder één dak gehuisvest met de school als kloppend hart. Er wordt zoveel mogelijk aansluiting gezocht bij voorzieningen die er in de kern al zijn zoals een sporthal en sportvelden, maar ook een bibliotheek. Er kunnen aan een Brede School ook voorzieningen worden toegevoegd die nog ontbreken in de kern en dus een aanvulling zijn op het bestaande voorzieningenniveau van de kern;
- Een school hoort niet thuis midden in de polder, een school hoort thuis in de kern. Vestiging van een school anders dan in een kern is onbespreekbaar. Als er scholen uit meerdere kernen samengaan in één nieuw gebouw dan kiezen wij voor de kern waar de meeste kinderen wonen. Voor het cluster Noord-West wordt er dan ook geld vrijgemaakt voor een Brede School in Burgh-Haamstede en een Brede School in Brouwershaven. Met klem wordt hiermee NIET politiek aangegeven dat de andere scholen opgeheven moeten worden;
- Gezien het feit dat er steeds meer kernen zijn waar wel kinderen wonen waar geen school (meer) is vinden wij het vanzelfsprekend dat bij de keuze voor het samengaan van scholen uit meerdere kernen in één kern de gemeente verantwoordelijkheid neemt voor gratis passend leerlingenvervoer dat voor iedereen toegankelijk is. Dat leerlingenvervoer kan buiten de schooltijden ook voor andere doelgroepen worden ingezet;
- De dorpshuizen zijn het ontmoetings- en activiteitenhart van onze samenleving. Ze liggen centraal in onze kernen. Met name in de kleinere kernen waar weinig tot geen voorzieningen zijn proberen we zoveel mogelijk voorzieningen en diensten in de dorpshuizen te integreren. Dat gaat van bibliotheekwerk tot de basis eerste lijns zorgvoorzieningen en sportvoorzieningen. Dat is goed voor de toekomstbestendigheid van zowel de dorpshuizen als de voorzieningen;
- Er zijn vanuit alle kernen veel klachten over de kwaliteit van ons groenonderhoud. Dat moet en dat kan anders! We verhogen het budget voor groenonderhoud aanzienlijk. Dat is nodig omdat we door de stads- en dorpsvernieuwingen die we overal doorvoeren ook de beeldkwaliteit per kern verhogen. Een hogere beeldkwaliteit betekent automatisch meer kosten. De meerkosten daarvan worden gedekt door onder andere de op ons initiatief doorgevoerde verhoging toeristenbelasting en forensenbelasting en de verhoging van de parkeertarieven;

- Het groenonderhoud in onze kernen tillen we naar een hoger kwaliteitsniveau. Het gemeentelijk aanspreekpunt wordt per kern neergelegd bij een buitendienstmedewerker van de gemeente. Dit faciliteren we via de 'BuitenBeter App' en meldingen via de Servicelijn. Meldingen worden indien nodig ter plaatse tussen de verantwoordelijk buitendienstmedewerker en de melder besproken om te komen tot een oplossing. De medewerkers groenonderhoud van de Zuidhoek zijn wat ons betreft onmisbaar in het groenonderhoud, maar zij verdienen wel een goede begeleiding!.

Leefbare kernen voor onze inwoners

- We moeten onze jongeren aan ons binden en zorgen dat er in de jaren dat ze hier op ons eiland opgroeien een band ontstaat die maakt dat ze onze gemeente als een plek zien waar ze graag hun toekomst opbouwen. Een plek waar ze willen blijven wonen, werken en recreëren of waar ze na hun studie graag naar terug willen komen;
- Via het minimabeleid faciliteren we inwoners met een laag inkomen om breed te kunnen participeren in de samenleving;
- Het is belangrijk dat onze inwoners betrokken worden bij ontwikkelingen in hun kern. Ze moeten kunnen participeren in maatschappelijke processen zoals het opstellen en uitvoeren van stads- en dorpsvisies. Daarbij besteden we extra aandacht aan de jeugd, zij zijn onze toekomst. We zoeken naar participatievormen die bij jongeren passen. Eerder projectmatig en binnen hun leefomgeving en interessesfeer, dan breed en structureel. We maken gebruik van social media en moderne communicatiemiddelen zoals whatsappgroepen, teams en zoom, maar wellicht ook van gaming modules (simulatiespellen). We betrekken de jongeren erbij om in te vullen op welke manier ze wensen te participeren;
- Daar waar jongeren zelf initiatieven nemen voor onze leefomgeving of onze samenleving moet dat gekoesterd en gefaciliteerd worden zonder hen het eigenaarschap van het initiatief uit handen te nemen. Een goed voorbeeld van zo'n initiatief door jongeren dat gekoesterd en gefaciliteerd moet worden is 'Stichting Wat Te Doen' van de groep skaters;

- Het grootste gedeelte van het openbare leven wordt draaiende gehouden door vrijwilligers. We moeten onze vrijwilligers waarderen, op handen dragen en zo goed mogelijk ondersteunen en faciliteren. Bijvoorbeeld door hen te attenderen op de gratis aansprakelijkheidsverzekering;
- Veel vrijwilligers hebben gewoon een baan, het moet voor hen, indien nodig, mogelijk zijn om buiten openingstijden een afspraak te maken met de gemeente;
- Scholen hebben wat ons betreft een medeverantwoordelijkheid om leerlingen voor te bereiden op actief burgerschap. De kinderen die nu op school zitten groeien op in een samenleving waar van ze verwacht wordt dat ze participeren als er zaken spelen in hun leefomgeving. School is bij uitstek de plek om ze hier laagdrempelig voor te enthousiasmeren en ze er op een speelse manier op voor te bereiden;
- We zetten in op een zo schoon en veilig mogelijk eiland. We streven ernaar om van Schouwen-Duiveland de schoonste plattelandsgemeente van Nederland te maken! Bestaande, maar ook nieuwe lokale initiatieven om zwerfafval en straatvuil te bestrijden kunnen op onze ondersteuning rekenen. Daar waar openbare afvalcontainers in onze kernen op een onhandige plek staan of aan vervanging toe zijn worden ze verplaatst en/of vervangen, zo mogelijk door ondergrondse containers;
- Veiligheid is een van de basistaken van de gemeente. We blijven daarom inzetten op verdere professionalisering en zo nodig ook uitbreiding van het lokale team handhaving. Dit lokale handhavingsteam moet ook zichtbaar zijn in onze kernen', ons streven blijft een volwaardige 'gemeentepolitie. Dit verhoogt het veiligheidsgevoel en daarmee ook de leefbaarheid. Cameratoezicht wordt indien nodig tijdelijk of permanent ingezet;
- Coffeeshops worden niet toegestaan. We houden vast aan het lokale nul-beleid;
- Zierikzee is onze grootste en dragende kern. Veel van onze grotere voorzieningen liggen in Zierikzee. De bereikbaarheid van en rond Zierikzee is dan ook van essentieel belang voor ons hele eiland. Wij zijn vóór een rondweg om de doorstroom van verkeer langs Zierikzee én naar Zierikzee toe beter te laten verlopen. Door het aanleggen van een rondweg verbetert niet alleen de bereikbaarheid van Zierikzee, maar ook de bereikbaarheid van de rest van ons eiland.

Goed en betaalbaar aanbod zorg en welzijn

- We streven ernaar dat al onze jongeren veilig en gezond opgroeien en de kans krijgen om zich optimaal te ontwikkelen tot zelfredzame volwassenen die participeren in onze samenleving. We zetten het IJslands preventiemodel in om te zorgen dat dit bij zoveel mogelijk jongeren lukt zonder dat er jeugdzorg nodig is. Daar waar Jeugdzorg toch nodig blijkt proberen we door middel van dat preventiemodel de duur en de zwaarte van de ingezette jeugdzorg tot een minimum te beperken, maar wel steeds met het belang van het kind/gezin centraal;
- Jongeren die jeugdzorg ontvangen mogen niet in een gat vallen als ze 18 worden. Vanaf hun 17e verjaardag onderzoeken we daarom samen met de betreffende jongere, het (pleeg)gezin en de betrokken zorgorganisaties zorgvuldig of het nodig is om verlengde jeugdzorg in te zetten als begeleiding naar volledige zelfredzaamheid. Als volledige zelfredzaamheid niet mogelijk blijkt dan wordt blijvende zorg- en of ondersteuning ingezet;
- Niet alle zorg aan jeugd valt ook onder jeugdzorg. Ongecompliceerde zorg aan jongeren die verder veilig opgroeien in hun eigen gezin, zoals bijvoorbeeld logopedie of begeleiding in verband met dislectie of ADHD, vallen wat ons betreft niet onder jeugdzorg. Voor deze typen zorg mag een eigen bijdrage naar draagkracht gevraagd worden;
- Wij vinden het belangrijk dat senioren en inwoners met een beperking zo lang mogelijk zelfredzaam zijn en in hun vertrouwde omgeving in een van onze kernen kunnen blijven wonen, ook als ze zorg nodig hebben. Uitgangspunt is dat ze zo mogelijk zelf (met hulp van hun eigen netwerk) de regie houden, maar natuurlijk kunnen zij en hun mantelzorgers rekenen op de ondersteuning en zorg die daarvoor nodig is;
- Het aantal senioren in onze samenleving neemt toe, ook het aantal inwoners met dementie zal stijgen. Het is belangrijk om te zorgen voor zinvolle daginvulling die aansluit bij de behoefte van inwoners van dementie. Sociale en fysieke activiteiten zijn goed voor de gezondheid, het geeft structuur aan de dag én het geeft de mantelzorger tijd om op adem te komen. Zo kan het aantal 'zorgarme' jaren worden vergroot;

- Ook senioren en mensen met een beperking die niet (meer) zelfstandig kunnen (blijven) wonen horen erbij. Zij moeten het liefst in- of zo dicht mogelijk bij hun eigen kern, maar in ieder geval in onze gemeente kunnen wonen. Wij namen daarvoor de afgelopen raadsperiode het initiatief door de visie op het zorglandschap te amenderen, zodat kleinschalige woon-zorg voorzieningen overal op ons eiland mogelijk zijn en blijven. We zijn er alert op dat initiatieven voor deze woonvoorzieningen gefaciliteerd worden;
- Als er bij één inwoner of gezin meerdere zorgverleners zijn betrokken dan wordt er casusregie gevoerd en goed samengewerkt. In goed onderling overleg en in overleg met het zorgloket moet de zorg kunnen worden op- of afgeschaald. Hierdoor verloopt de zorgverlening aan de cliënt beter en efficiënter;
- De integrale toegang via het zorgloket moet laagdrempelig zijn en inwoners moeten de weg naar het zorgloket gemakkelijk weten te vinden. Het zorgloket moet dan ook goed en breed onder de aandacht gebracht worden en ook toegankelijk zijn voor onze senioren die niet allemaal even digitaal vaardig zijn. Zij moeten een beroep kunnen doen op telefonische en/of persoonlijke dienstverlening en hulp op maat moet hierbij mogelijk blijven;
- We moeten als gemeente én als samenleving dementievriendelijk zijn. We stimuleren zoveel mogelijk ondernemers, stads- en dorpsraadbestuurders en inwoners om een cursus te volgen om dementie beter te herkennen en ermee om te leren gaan. Als gemeente geven we het goede voorbeeld, door te streven naar het predicaat 'dementievriendelijk';
- We stimuleren onze inwoners om te participeren in het verenigingsleven of om vrijwilligerswerk te doen. Dit bevordert hun sociale contacten, hun zelfbeeld, hun zelfredzaamheid en voorkomt eenzaamheid;
- We stimuleren, organiseren en faciliteren ontmoetingen om eenzaamheid te voorkomen/bestrijden en zelfredzaamheid te bevorderen. Gedacht kan worden aan gezamenlijke maaltijden, bingomiddagen, koffie uurtjes, thema bijeenkomsten, maar ook aan culturele activiteiten. We werken daarvoor samen met de zorg- en welzijn partners en zien de dorpshuizen bij uitstek als geschikte locaties hiervoor;

- Wij vertrouwen op de kracht van onze samenleving. Initiatieven vanuit de samenleving die de zelfredzaamheid van onze (seniore)inwoners bevorderen en versterken juichen wij toe. Denk daarbij aan een klussendienst, aan hulpcircles, aan hulp bij het invullen van formulieren of het omgaan met computers, het aan huis bezorgen van maaltijden of boodschappen. Initiatieven in die richting moeten gefaciliteerd en eventueel ook gesubsidieerd worden;
- Wij vinden het belangrijk dat eerstelijns zorg bereikbaar en toegankelijk is voor onze inwoners. Wij zien meerwaarde in het onder één dak huisvesten van meerdere eerstelijns zorgaanbieders en zijn dan ook voorstander van het vormen van gezondheidscentra in onze kernen waar naast de huisarts bijvoorbeeld ook de fysiotherapeut, de tandarts, de apotheek, de wijkverpleegkundige en de prikpost gevestigd zijn. In kleinere kernen waar dat niet mogelijk is zouden wij graag zien dat er in de dorpshuizen mogelijkheden zijn voor eerstelijns zorg, dat kan niet voor alle zorg maar bijvoorbeeld wel voor een prikpost of logopedist;
- Investeren in welzijn kan uitgaven in zorg en maatwerkvoorzieningen helpen voorkomen, uitstellen of beperken. De dorpshuizen zijn daarin belangrijke schakels. Behalve de dorpshuizen kunnen ook de verenigingen hier een rol in hebben.

Werken

Landbouw, visserij, (glas)tuinbouw en aquacultuur

- We stimuleren en faciliteren innovatie, verduurzaming en vernieuwing van de agrarische- en de visserijsector en zetten daar onder andere de structuur van de Living Labs voor in;
- We blijven ruimte bieden aan de kreeftvisserij en de ontwikkeling van de mosselsector en wat ons betreft moet binnendijs viswater vergunbaar blijven voor zowel de beroepsvisserij als de hengelsport;
- Door schaalvergroting en klimaatverandering komt de landbouw steeds meer onder druk te staan. In bepaalde perioden is er tijdelijk een tekort aan zoet water. Hiervoor zullen we samen met de agrarische sector naar passende oplossingen moeten zoeken;
- Innovatie in de glastuinbouw moet onderdeel worden van de energietransitie;
- Voor 'grote' windturbines zien we op ons grondgebied alleen bij de Oosterscheldekering nog ruimte. Lokaal zetten we in op windmolens van het type 'Groninger model', kleine houten windmolens die uitermate geschikt zijn voor bijvoorbeeld (landbouw)bedrijven. Ze zijn duurzaam gebouwd, hebben een levensverwachting van 20 jaar, een maximale tiphoogte van 21 meter en passen prima in het landschap. Deze windmolens zijn niet geschikt voor in de bebouwde omgeving;
- Bij ontwikkelingen die spelen in het werkgebied van de vissers en de agrariërs of ontwikkelingen die hun die hun bedrijfsvoering raken wordt van te voren zorgvuldig met deze belanghebbenden overlegd om nadelige gevolgen voor hun bedrijfsvoering te inventariseren en zoveel mogelijk te beperken/voorkomen. Dit geldt met nadruk óók voor ontwikkelingen die in gang gezet worden om de natuur te versterken. Dat is bijvoorbeeld bij het aanpassen van de steigers en het vervangen van de afvalcontainers in Bruinisse, wat niet in voldoende mate gebeurt met alle gevolgen van dien (de vulopening van de nieuwe containers is te klein om functioneel te zijn);
- De liggeld tarieven voor de beroepshavens worden berekend op basis van kostendekkendheid bij een volle bezetting jaarrond. Het risico van lege plekken is daarmee voor de gemeente en niet voor de (mossel)vissers;

- Mosselschepen liggen een groot deel van het jaar niet in de thuishaven, maar in een haven elders in het land waar ze ook liggeld moeten betalen. Om hen niet op te zadelen met dubbele kosten wordt het jaarlijks liggeld voor de thuishaven op ons eiland berekend op basis van het werkelijk gebruik;
- We houden een vinger aan de pols bij waterzuiveringen en (toekomstige) ondernemingen (aquacultuur en viskwekerijen) die proceswater lozen op de Oosterschelde;
- Het storten van grote hoeveelheden staalslakken in de Oosterschelde bij de Oosterscheldekering en bij dijkverzwaringen is onacceptabel zolang het niet 100% veilig is voor de waterkwaliteit. Als staalslakken gestort worden op land, dan moeten ze conform bouwbesluit worden ingepakt en afgedekt om te zorgen dat er geen schadelijke stoffen in het grondwater terecht komen, zo'n zelfde bescherming is ook noodzakelijk als er staalslakken in het water worden gestort;
- Zeewierenkweek biedt kansen voor de toekomst, maar dat mag niet ten koste gaan van de mosselkweek. Wieren gebruiken voeding die mosselen ook nodig hebben en daarbij mogen wieren de mosselpercelen niet overwoekeren. Zeewierpercelen mogen daarom niet te dicht bij mosselpercelen gerealiseerd worden;
- Een goede zoetwatervoorziening is niet alleen belangrijk voor agrariërs maar ook voor vissers, bijvoorbeeld voor de mosselvissers in Bruinisse die voldoende zoet water nodig hebben om de zeesterren te bestrijden;
- We staan positief tegenover nieuwe kweekculturen op de Grevelingen die een toegevoegde waarde vormen voor zowel de natuur als onze vissers, zoals bijvoorbeeld de kweek van tapijtschelpen.

Florerende kleinschalige bedrijvigheid

- Een gezond ondernemersklimaat vraagt om een positieve en actieve houding van de gemeente. Met onder andere snelle doorlooptijden van initiatieven zorgen we ervoor dat onze ondernemers vlot en adequaat kunnen inspelen op de constant veranderende marktvrage. We gaan ondernemers bovendien niet vertellen waarom het niet kan, maar kijken eerst samen met de ondernemer hoe het wel kan;
- Inwoners en ondernemers die initiatieven nemen moeten vanaf het begin weten waar hun plannen aan moeten voldoen. Dat vraagt om heldere en eenduidige kaders. Op basis van die kaders controleren we meteen bij ontvangst van een aanvraag op volledigheid. Zo krijgt een initiatiefnemer snel duidelijkheid over de haalbaarheid van zijn plannen;
- We gaan meer innovatievouchers ter beschikking stellen en deze ook breder inzetten zodat initiatiefnemers professioneel advies in kunnen huren om hun aanvraag volledig en goed te kunnen onderbouwen. Dit zal de kwaliteit, de kans op succes en de doorlooptijd van initiatieven bevorderen;
- We faciliteren (behoefte)onderzoeken en ondersteunen, op verzoek, ondernemers bij het aanvragen van bovenlokale en Europese subsidies;
- Er moet een digitaal loket komen voor ondernemers waar zij terecht kunnen met al hun vragen. Vanuit dat ondernemersloket worden de vragen doorgezet naar de juiste medewerkers/afdeling binnen de gemeentelijke organisatie. (suggestie: ondernemersloket@schouwen-duiveland.nl). In tijden waarin ondernemers het buiten hun schuld om moeilijk hebben wordt er vanuit dit loket meegedacht in oplossingen en krijgen ze adequate ondersteuning van de gemeente of worden zo nodig doorverwezen naar Dockwize;
- Realistische, (financieel) goed onderbouwde en dus haalbare plannen die als principeverzoek worden ingediend worden snel en adequaat opgepakt. Daarvoor moet de status- en de doorlooptijd van aanvragen inzichtelijk zijn. Een Dashboard bedrijfsvoering zou daar een uitstekend middel voor kunnen zijn;

- Bestaande bedrijven in- of grenzend aan het buitengebied of in een van onze kernen die qua bedrijfsactiviteiten beter passen op een bedrijventerrein worden als ze uitbreidingsplannen hebben dan ook actief gestimuleerd om hun bedrijf te verplaatsen naar een van deze reguliere bedrijventerreinen. Indien de ondernemer op de huidige locatie wil blijven en uitbreiden moet dat onder voorwaarden echter ook kunnen. Voor vrijkomende agrarische bebouwing moeten meer mogelijkheden voor herbestemming worden geboden;
- We zijn een groot voorstander van Bedrijven Investerings Zones (BIZ). Via een BIZ betalen niet alleen de leden van een ondernemersvereniging mee aan gewenste ontwikkelingen in een gebied, maar alle ondernemers binnen dat gebied. Het oprichten van een BIZ is een ingewikkeld en tijdrovend proces dat vraagt om meer expertise en ervaring dan van het bestuur van een ondernemersvereniging verwacht mag worden. Daarom willen wij dat ondernemersverenigingen die te kennen geven een BIZ op te willen richten gefaciliteerd en ondersteund worden in het hele traject om tot een BIZ te komen.

Arbeidsmarkt in balans

- De bijstand zien wij als een bij voorkeur tijdelijke situatie voor een inwoner. Het streven is om inwoners zo te begeleiden dat ze, binnen hun mogelijkheden, zo snel mogelijk weer economisch zelfstandig worden. Wij willen een experiment starten waarbij mensen die in de bijstand zitten tijdelijk een bescheiden bedrag (bijvoorbeeld € 200 per maand) mogen bijverdienen zonder dat dat gekort wordt op hun uitkering. Dat is goed voor hun zelfrespect, zo houden of krijgen ze een werkritme en het kan de eerste stap zijn om helemaal los te komen van de bijstand;
- We streven een inclusieve samenleving na, waarin iedereen erbij hoort, meetelt en ook mee doet. Daarbij ligt de focus op passend werk, waarbij welzijn en gezondheid op het werk voorop staan. Het doel is dat zoveel mogelijk inwoners naar vermogen 'betekenisvol werk kunnen doen op de 'reguliere' arbeidsmarkt'. Daarvoor is begeleiding nodig, dat is maatwerk waar vanuit de Zuidhoek op verschillende manieren invulling aan wordt gegeven;

- De gemeente geeft het goede voorbeeld door mensen met een achterstand op de arbeidsmarkt in te zetten binnen de eigen organisatie. Daarnaast biedt de gemeente proactief voldoende stage plaatsen en traineeships aan;
- Voor inwoners die ook met begeleiding écht niet (meer) in een reguliere baan kunnen functioneren houden we de voorziening beschut werk in De Zuidhoek en dagbestedingslocaties zoals 'Stadsboerderij De Punt-Gors Zeeland' in stand. Voor hen wordt ook bekeken of vrijwilligerswerk een optie is, zo voorkomen we dat deze inwoners in een sociaal isolement terecht komen;
- Ondernemers die hun nek uitsteken om iemand uit de doelgroep met een (grote) afstand tot de arbeidsmarkt een kans te geven op een (al dan niet gedeeltelijk gesubsidieerde) betaalde baan in hun bedrijf, moeten goed gefaciliteerd worden en ondersteuning krijgen bij de begeleiding.

Verblijven

Schouwen-Duiveland vakantie-eiland

- Er is bij onze inwoners is nog steeds draagvlak voor toerisme, maar de balans tussen leefbaarheid en toerisme staat wel onder druk. Het is belangrijk dat we zorgen voor een gezonde balans tussen leefbaarheid voor onze inwoners en toerisme. Alleen dan kunnen we als eiland leefbaar blijven voor onze inwoners en tegelijkertijd gastvrij zijn voor onze gasten;
- Sinds de invoering van de stop op nieuwvestiging van recreatiebedrijven zien we dat bedrijven die de aansluiting met de markt kwijt zijn overgenomen worden door ondernemers die vervolgens gaan investeren om de noodzakelijke kwaliteitsslag wél te maken. Daarnaast zijn recreatieondernemers die geen opvolger hebben, beter dan voor invoering van de stop, in staat om hun bedrijf goed te verkopen. We handhaven dan ook de op ons initiatief ingevoerde stop op nieuwvestiging recreatiebedrijven en hebben als gemeente daarmee voldoende geanticipeerd op het rapport Vitaliteit verblijfsrecreatie Zeeland. Verder laten we het binnen de grenzen en mogelijkheden van ons beleid en een goede ruimtelijke ordening over aan de markt;
- De regelgeving voor verblijfsrecreatie moet helder en eenduidig zijn. Om die reden is tijdens de begrotingsraad van 2021 op ons initiatief geborgd dat de regelgeving voor verblijfsrecreatie nog in 2022 wordt vereenvoudigd en ondergebracht in één beleidsnota;

- Wij zijn trots op de vele familiebedrijven op ons eiland die laten zien dat herstructurering van een recreatiebedrijf wél prima uitgevoerd kan worden op een naar de bestaande gasten toe gastvrije, klantvriendelijke en respectvolle manier. Deze bedrijven zijn een goed voorbeeld voor bedrijven die nog moeten beginnen aan een herstructureringsopgave. Bedrijven die op zo'n manier invulling geven aan een kwaliteitsslag moeten gekoesterd worden en verdienen respect, maatwerk en een gemeente die met ze meedenkt in oplossingen en vooral in hoe het wél kan;
- Bij herstructureringen van recreatiebedrijven is het belangrijk dat er op wordt gestuurd dat het park ook een toegevoegde waarde heeft voor de lokale ondernemers in de directe omgeving. Zoveel mogelijk moet worden voorkomen dat zo'n park volledig zelfvoorzienend is zodat de gasten het park niet meer af hoeven. Daar waar er op zo'n park voorzieningen aanwezig zijn die in de kern zelf niet aanwezig zijn, kunnen deze voorzieningen ook een meerwaarde hebben voor de leefbaarheid van de kern door ze ook toegankelijk te maken voor de inwoners. Ook daar zijn al goede voorbeelden van op ons eiland;
- Kampeermiddelen mogen op alle recreatieterreinen ook in de wintermaanden op hun plaats blijven staan en hoeven niet te worden gestald in de winterstalling. Denk hierbij aan het verslepen van caravans en de op- en afbouw daarvan. Dat is veel werk en levert vaak schade op. De ondernemer moet dan uiteraard wel zorgen dat het park er ook in de winter netjes en goed ingepast in de omgeving bij ligt;
- Voor het voet- en fietsverkeer op het eiland ligt een uitgebreid netwerk dat ook zeer geschikt is voor recreatief fietsen. Dat is belangrijk, omdat het past bij een gezonde leefstijl én omdat het een belangrijk onderdeel is van ons toeristisch-recreatief product. Dit fietspadennetwerk moet wat ons betreft worden uitgebreid zodat het overal mogelijk is om buitendijks te fietsen. Er moeten daarnaast verspreid over het eiland kwalitatief goede fietsparkeervoorzieningen (met oplaadmogelijkheden) bij komen. De fiets- en voetpaden en de fietsparkeervoorzieningen moeten goed onderhouden worden.

Toerisme is sterk divers en profiteert van water

- Onze stranden zijn een belangrijke trekpleister voor onze inwoners en gasten. Ze moeten schoon en veilig zijn en er moet een goed- en passend voorzieningenniveau zijn. Op ons initiatief wordt momenteel zowel de strandveiligheid als het voorzieningenniveau op het strand geëvalueerd en geoptimaliseerd. Daarbij zijn ook de toegankelijkheid voor mensen met een beperking en de daarbij passende voorzieningen belangrijke uitgangspunten;
- Op ons initiatief wordt de strandapp geoptimaliseerd zodat beter duidelijk is welk stuk strand bedoeld- en toegankelijk is voor welke doelgroep, wat voor voorzieningen er per strand zijn, waar en in welke tijdsvensters er strandbewaking is, waar je kunt parkeren en wat de bijzonderheden per strand zijn. In deze app wordt ook een extra functionaliteit opgenomen waarmee de gebruiker gewaarschuwd wordt voor gevaarlijke situaties door hoog water, bijvoorbeeld op het Verklikkerstrand;
- Recreatieve suppletie van onze stranden wordt gefinancierd door de gemeente, de kosten daarvan worden gedekt door onder andere de op ons initiatief doorgevoerde verhoging toeristenbelasting en forensenbelasting en de verhoging van de parkeertarieven aan de kust;
- Onze gemeente is een ideale bestemming voor watersport- en waterrecreatie liefhebbers. De voorzieningen in onze jachthavens en op de hotspots voor watersporten zoals duiken, surfen, zeilen en kitesurfen moeten kwalitatief goed en toegankelijk zijn. Dat is de verantwoordelijkheid van de gemeente. Ook moet duidelijk zijn op welke plekken welke vorm van watersport/waterrecreatie is toegestaan, zodat watersport en andere vormen van strandrecreatie elkaar niet in de weg zitten en er geen gevaarlijke situaties ontstaan. De informatievoorziening, de marketing en de promotie van de waterrecreatie en -sport vallen onder de verantwoordelijkheid van de Stichting Eilandmarketing Schouwen-Duiveland (SESD). De strandapp is daarbij wat ons betreft een belangrijk instrument;
- Overnachten op het strand wordt niet toegestaan. Er mogen dan ook geen Slaapstrandhuisjes op het strand worden geplaatst. Daar waar nu al 'dag strandhuisjes' zijn toegestaan blijft dat ook in de toekomst mogelijk. Wel zien wij dan graag een kwaliteitsverbetering, de strandhuisjes moeten een passende, op elkaar afgestemde uitstraling hebben;

Cultuur, cultuurhistorie en evenementen

- De gemeentelijke monumentenpanden zijn in beeld, zij maken deel uit van ons toeristisch-recreatieve product. Een monument dat gebruikt wordt is beter in stand te houden dan een leegstaand monument. We zorgen dat onze monumenten zoveel mogelijk een passende functie krijgen, de Stichting Monumenten Schouwen-Duiveland is daarbij onze meest voor de hand liggende partner;
- Brogum is hét poppodium voor ons eiland. In de exploitatie ná de geplande verbouwing wordt Brogum een belangrijke brede culturele voorziening voor onze jongeren en jongvolwassenen van ons eiland. Wij blijven het proces om te komen tot een vernieuwd en toekomstbestendig Brogum volgen en steunen. Brogum zal ook in de toekomst op de steun van Leefbaar kunnen rekenen! Jongerenvoorzieningen op kernniveau die door de lokale gemeenschap worden gedragen zoals bijvoorbeeld De Pul in Bruinisse hebben onze steun;
- Onze musea vertellen samen het verhaal van Schouwen-Duiveland en haar inwoners door de eeuwen heen. We koesteren niet alleen de twee 'grote' musea (Watersnood Museum en Stadhuismuseum Zierikzee), maar juist ook de kleinere musea die volledig op vrijwilligers draaien. Op ons initiatief is in 2021 een revitaliseringsfonds kleine musea ingesteld om de kleinere musea in staat te stellen om toekomstbestendig te zijn of te worden;
- Ons cultuur historisch erfgoed moet (nog) beter in beeld gebracht worden en veel meer dan nu het geval is publiek toegankelijk zijn. Daar waar belangrijke monumenten een gebruiksfunctie hebben die strijdig is met die publieke toegankelijkheid wordt de huidige gebruiksfunctie zo snel mogelijk beëindigd en vervangen door een gebruiksfunctie die wél te combineren is met optimale publieke toegankelijkheid. Wij zien in ieder geval kansen voor de stadspoorten van Zierikzee en de bunkers van de voormalige Atlantikwall;
- Ook ons (immaterieel) erfgoed, zoals bijvoorbeeld Straô, streekdracht en streektaal is zeer waardevol. Dit moet gekoesterd en uitgedragen worden;

- Er zijn op ons eiland vele evenementen die worden georganiseerd door onze eigen inwoners. Denk dan bijvoorbeeld aan de 'Visserijdagen' in Bruinisse, de 'Havendagen' in Zierikzee, de 'Vlasdag' in Dreischor, de 'Burghse dag' in Burgh-Haamstede, de 'Brouwe dag' in Brouwershaven en al die andere lokale evenementen waarvoor onze eigen inwoners zich als vrijwilliger met hart en ziel inzetten. Daar zijn we trots op, het draagt bij aan de leefbaarheid van ons eiland. Het organiseren van deze lokale evenementen wordt echter steeds moeilijker en ingewikkelder door zaken zoals noodzakelijke vergunningen, aansprakelijkheid, strengere (milieu)regelgeving, veiligheidseisen (EHBO en brandveiligheid). Dat vraagt om meer en actievere ondersteuning vanuit de gemeente om zo de vrijwilligers het 'comfort' te bieden om gemotiveerd te blijven om evenementen te blijven organiseren;
- Als het bestuur van een vrijwilligersorganisatie die een lokaal evenement organiseert het niet meer redt om het evenement in stand te houden, zoals nu bij de 'Vlasdag' het geval is, dan kunnen zij terecht bij de gemeente. De gemeente brengt hen dan in contact met andere organisaties die hen wellicht kunnen ondersteunen. Indien nodig kan die samenwerking ondersteund worden met subsidie vanuit de gemeente;
- Het is belangrijk om te zorgen dat er niet te veel van het zelfde soort evenementen en/of teveel evenementen op hetzelfde moment georganiseerd worden. Een goede coördinatie vanuit de gemeente en een evenementenkalender kunnen daarbij helpen;
- We koesteren onze lokale evenementen. Er is momenteel één landelijke partij die lang van te voren al data blokt voor evenementen zonder lokale binding en vaak ook zonder dat er lokaal wordt overlegd. Dat kan en moet anders. Er komt een lokale evenementenkalender om te zorgen dat er beter afgestemd en gecoördineerd kan worden, dat is wat ons betreft de verantwoordelijkheid van SESD;
- We ondersteunen initiatieven om wat grootschaliger evenementen te organiseren op ons eiland. Voorwaarde is wel dat deze evenementen moeten passen bij ons DNA en dat ze georganiseerd worden in het voor- of naseizoen.

Klimaat, milieu en natuur

- We zien kernenergie als een van de oplossingen voor de energieproblematiek én de klimaatproblematiek. We zijn dan ook vóór een tweede kerncentrale en zien graag dat er daarbij vooral gekeken wordt naar innovatieve vormen van kernenergie;
- (Bouw) projecten die voor ons eiland belangrijk zijn in de Kop van Schouwen worden gehinderd door de stikstofproblematiek. Als gemeente staan we in die gevallen naast de initiatiefnemer om samen te bekijken hoe en onder welke voorwaarden het wél kan. Daar waar dat enigszins kan kiezen we ervoor om intern te salderen en toe te werken naar medewerking van de Provincie;
- We zijn er als gemeente niet verantwoordelijk voor om de stikstofproblematiek die van buitenaf komt (zoals bijvoorbeeld de scheepvaart of de luchtvaart) op te lossen. We verlenen als gemeente géén medewerking voor het op ons grondgebied salderen van stikstofemissie door projecten die niet op ons eigen eiland worden gerealiseerd. We onderzoeken de mogelijkheden om dit als gemeente actief tegen te gaan;
- Toekomstbestendig en dus klimaat adaptief bouwen is het uitgangspunt. Dat betekent voldoende waterberging, goede afwatering en voldoende groen. Zo zorgen we dat de wateroverlast en de hittestress in onze woonkernen afnemen en dat de biodiversiteit versterkt wordt;
- Bij de uitvoering van de stads- en dorpsvisies nemen we het toekomstbestendig en klimaat adaptief inrichten van de openbare ruimte (voldoende groen en waterberging) als aandachtspunt mee;
- Nu de Transitievisie Warmte aanstaande is zullen we deze kritisch blijven monitoren en blijven kijken naar haalbaarheid en betaalbaarheid. Hierbij kijken we ook naar nieuwe technieken, methodes en inzichten;
- We zetten breed in op alle mogelijke vormen van lokaal opwekken- en lokaal opslaan van energie. Hiermee lossen we voor een belangrijk deel het probleem van een overbelast elektriciteitsnet op en brengen op een betaalbare wijze ons streven naar een energieneutraal eiland een belangrijke stap dichterbij;

- Voor zonnepanelen geldt dat we prioriteit geven aan zonnepanelen op daken. Pas als alle beschikbare en geschikte daken vol liggen komen andere locaties voor zonnepanelen aan de orde. Als zonneparken in beeld komen dan zal, in nauw overleg met de agrarische sector, omwonenden maar ook de cultuurhistorische- en de natuursector gezocht moeten worden naar geschikte locaties. Zonneparken zijn het meest op hun plek waar al energie wordt opgewekt of in andere industriegebieden. Bijvoorbeeld bij het Windpark Krammer waar al 34 wind turbines zijn geplaatst. Voor grootschalige projecten met zonnepanelen op welke locatie dan ook geldt dat dit pas rendabel mogelijk is zodra het 150Kv station is gerealiseerd, tot die tijd kan het net het niet aan en kan er niet worden terug geleverd aan het net;
- We stimuleren Zeeuws-Vlaanderen om huurders te bewegen en deze te faciliteren om zonnepanelen op hun daken te leggen, het moet daarbij voor huurders ook mogelijk zijn om te kiezen voor meer dan de bij Zeeuws-Vlaanderen standaard 6 zonnepanelen. Bij voorkeur wordt dit georganiseerd in samenwerking met lokale bedrijven;
- We staan achter het realiseren van een doorlaat in de Grevelingen omdat dat goed en noodzakelijk is voor de waterkwaliteit, maar laten het eventueel realiseren van een getijdencentrale over aan het Rijk;
- We onderzoeken hoe de huidige milieustraat kan worden omgevormd tot een 'kringloopcentrum' waar niet vernietigen, maar hergebruiken en recyclen van alles wat nog bruikbaar (te maken) is het uitgangspunt is. Alles wat (eventueel na reparatie) nog bruikbaar is wordt verkocht, zodat de hoeveelheid te vernietigen afval substantieel afneemt. Door hiervoor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt en stagiaires in te zetten en samen te werken met het onderwijs en de Zuidhoek snijdt het mes aan twee kanten;
- Projecten die onze biodiversiteit ontwikkelen en versterken zoals de bloeiende akkerranden en het patrijzenproject ondersteunen we van harte. Ook in onze kernen wordt onderzocht hoe de biodiversiteit verder verbeterd kan worden. We betrekken daar ondernemers, verenigingen en inwoners bij en nemen biodiversiteit mee als aandachtspunt in ons groenonderhoud en bij de uitwerking en uitvoering van stads- en dorpsvisies/plannen.

Bestuur en burgerzaken

- 'Wees loyaal, koop lokaal' moet het leidend uitgangspunt zijn in ons inkoopbeleid. Producten en diensten kopen we zoveel mogelijk lokaal in. Vóór de start van een aanbestedingstraject voeren we eerst een marktconsultatie uit onder lokale aannemers en/of aanbieders. We stimuleren daarnaast lokale ondernemers actief om individueel of gezamenlijk in te schrijven op gemeentelijke aanbestedingen. Bij de gunning gaan we vervolgens voor het beste (niet per definitie het goedkoopste) aanbod en hebben lokale inschrijvers (binnen de wettelijke regels) een streepje voor;
- Er wordt een brede economische visie opgesteld. Die visie wordt net als de stads- en dorpsvisies een onderlegger voor de algehele herziening van de strategische visie "Tij van de toekomst". Het maatschappelijk speelveld wordt bij dit proces betrokken;
- De gemeente is er voor onze inwoners en ondernemers en niet andersom. Nog te veel worden er in het gemeentehuis zaken afgehandeld zonder dat de betrokken ambtenaren de situatie ter plekke echt goed kennen. Wij vinden dat bij ruimtelijke initiatieven/zaken de betrokken (beleids) ambtenaren standaard naar de inwoner/ondernemer toe moeten gaan zodat ze de situatie ter plekke echt met eigen ogen kunnen zien en naar het verhaal van de inwoner/ondernemer kunnen luisteren zodat ze die kennis mee kunnen nemen in het proces;
- De brandweer valt niet meer onder de gemeente maar onder de Veiligheidsregio. Wij voelen ons daardoor niet minder verantwoordelijk voor de brandveiligheid op ons eiland. De vrijwilligers van de brandweer verdienen onze aandacht en respect, zij staan dag in dag uit klaar voor onze (brand)veiligheid. Wij willen ruim voordat het project 'Maatwerk in Brandweezorg' beleidsmatig afloopt in samenwerking met de Veiligheidsregio eilandelijk onderzoeken wat er nodig is om te zorgen dat onze brandweezorg ook in de toekomst robuust genoeg is. Alleen op deze wijze kunnen we daar tijdig op anticiperen;
- In ieder geval moet de brandweer qua personele bezetting (met vrijwilligers en zo nodig voor overdag ook met beroepskrachten) en qua materieel minimaal op sterkte blijven en waar nodig op sterkte gebracht worden;

- Wij willen dat niet alleen gemonitord wordt hoe lang het duurt voordat de eerste brandweerploeg ter plaatse is, maar ook hoe lang het duurt voordat de brandweer op de plek van het incident op de sterkte is die past bij de bestrijding van het betreffende incident én wat dat betekent voor de dekking die dan nog beschikbaar is voor een eventueel ander incident. Alleen als dát goed gemonitord wordt is het bestuur van de VRZ in staat om gericht te sturen op brandveiligheid;
- De stads-, dorps en wijkraden zijn een onmisbare schakel tussen inwoners en gemeente. Ze weten als geen ander wat er leeft en speelt in de kern en moeten goed worden ondersteund door de gemeente. Structureel periodiek overleg tussen de gemeente en de stads-, dorps en wijkraden over de voortgang van gemaakte afspraken zou hiervoor een van de instrumenten kunnen zijn;
- Inwoners, ondernemers en de gemeente moeten elkaar goed kunnen vinden als ze elkaar nodig hebben. De gemeente moet dit als regisseur faciliteren. Ook begeleiding bij het aanvragen van (Europese) subsidies dient hieronder te vallen;
- Zonder gemeenteraad geen greenpoint in Brouwershaven of beweegtuint in Ellemeet. Wij blijven dit soort initiatieven waar stads-, dorps- of wijkraad, lokale ondernemers, inwoners en andere partijen met elkaar samenwerken om een mooie voorziening aan de kern toe te voegen stimuleren en faciliteren;
- Beleid is dynamisch en ontwikkelingen gaan snel, daar willen we op kunnen anticiperen. Ons beleid wordt dan ook Specifiek, Meetbaar, Acceptabel, Realistisch en Tijdgebonden (SMART) geschreven. De uitvoering van het beleid wordt gemonitord, dat zien wij het liefst via een management dashboard. Die monitoring kan ertoe leiden dat beleid tussentijds wordt bijgesteld. In ieder geval wordt al het beleid minimaal eens per raadsperiode (4 jaar) herijkt. Bij die herijking legt het college verantwoording af aan de raad of de beleidsdoelen al dan niet zijn bereikt en doet zo nodig voorstellen om bij te kunnen sturen. Daarmee geven we optimaal vorm en inhoud aan de controlerende taak die we als gemeenteraad hebben;
- We willen een innovatieve gemeente zijn, dat betekent dat er geëxperimenteerd mag worden en dat we accepteren dat niet alle experimenten succesvol zijn;

- Wij vinden dat de dienstverlening aan onze inwoners op een hoog peil moet staan, ook digitaal. Inwoners moeten zich kunnen abonneren op digitale bekendmakingen;
- Wij zien een 'gemeentelijke app' als een mooie toevoeging op onze digitale dienstverlening. De ontwikkelingen op het terrein van digitalisering gaan snel, wij vinden dat we als gemeente proactief om moeten gaan met het introduceren en implementeren van nieuwe digitale technieken en mogelijkheden zoals bijvoorbeeld een QR code. Digitale dienstverlening kan en mag nooit een vervanging zijn van persoonlijke service. Er moet rekening gehouden worden met inwoners die laaggeletterd of om wat voor reden dan ook niet zo digitaal vaardig zijn. Ook deze inwoners hebben recht op een goede dienstverlening. Hun aanvragen, opmerkingen, verzoeken of klachten moeten ook telefonisch of persoonlijk afgehandeld kunnen worden;
- De 'BuitenBeter app' moet beter gepromoot worden zodat meer inwoners (en gasten) hem gaan gebruiken om laagdrempelig zaken te melden die ze in de openbare ruimte constateren;
- Samenwerking met andere gemeenten voor wat betreft uitvoering en innovatie (maak gebruik van zaken die andere gemeenten al hebben ontwikkeld) is niet alleen op veel gebieden noodzakelijk, maar levert ook efficiencywinst op. Strategische beleidsonderdelen moeten om de regie te houden over de keuzes niet in een gemeenschappelijke regeling worden gegoten;
- Binnen Gemeenschappelijke Regelingen (GR-en) hebben we als gemeenteraad minder invloed en grip, deze regelingen ondermijnen naar onze mening de democratische legitimatie. Wij volgen alle GR-en waar we aan deelnemen zeer kritisch en zijn zeer terughoudend met deelname aan eventuele nieuwe GR-en voor zover ze niet wettelijk verplicht zijn. Wij kiezen daar waar mogelijk voor een andere organisatievorm waarvan we geen deelnemer maar slechts afnemer zijn. Met subsidievoorwaarden kunnen we dan beter sturen op onze eigen beleidsdoelen en we zijn niet meer afhankelijk van een meerderheid binnen het bestuur zoals bij een gemeenschappelijke regeling wel het geval is;
- Participatie is belangrijk, maar moet wel op een goede manier geborgd zijn in de gemeentelijke processen en de gemeentelijke manier van werken om succesvol te kunnen zijn. Die participatie moet doelgericht zijn en ingezet worden op een onderwerp/maatschappelijk vraagstuk dat van te voren bepaald is en dat duidelijk is afgebakend. Ook de rol van de gemeenteraad als eindbeslissende en gekozen volksvertegenwoordiging moet daarin goed geborgd zijn. Dit moet voor alle betrokken partijen aan de voorkant duidelijk zijn.

- We leven in een dynamische wereld die voortdurend aan verandering onderhevig is. Het is daarom onmogelijk om een vastomlijnd verkiezingsprogramma voor 4 jaar vast te stellen. Daarom moet beleid flexibel worden vastgesteld om snel en adequaat te kunnen handelen en in te kunnen spelen op actuele maatschappelijke ontwikkelingen.

leefbaarsd.nl